

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 30 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 247.

V Ljubljani, v torek 27. oktobra 1896.

Letnik XXIV.

Ogerske volitve.

To, kar se baškar godi na Ogerskem, ni volilni boj, ni boj uma svitlih mečev, ampak mesarsko klanje. Kakor poročila ob času krvavih vojsk, beró se brzjavna in druga poročila s translitvanskih volišč. Z brezčutno suhoparnostjo javlja se svetu dan za dnem, kdaj in kje se je vršilo kako zborovanje, kako je prišlo do običajnega pretepa med nasprotujočimi si strankami, vsled kojega je posegla vmes policija in žandarmerija in konečno napravila — red. Imenuje se število mrtvih in ranjenih in konečno konstatuje, da je poboja in njegovih krvavih posledic bila kriva jedino le — „katoliška ljudska stranka.“

Hrvaški „Obzor“ od 22. oktobra sestavi je statistiko dosedanjih žrtv volilne borbe.

List piše: „1. V Kubinu ste prebodeni dve slovaški ženski. 2. V šopronjski županiji (Nemci in Hrvati) je ubit jeden kmet, jeden načelnik smrtno ranjen. 3. V Kečkemetu je orožništvo „samo z golo sabljo udarjalo“ in pozaprlo mnogobrojne opozicijske. 11 oseb je več ali manj težko ranjenih. 4. V Banjski Bistrici ubili so orožniki tri osebe, 16 oseb pa težko ranili. 5. V Neusohlu velik boj. (Buletin še ni izdan.) 6. V Erdöközu so orožniki na kmete streljali, ubit je samo jeden, 11 oseb pa je težko ranjenih. 7. V Brezovi so žandarji ubili 3 Slovake in 14 težko ranili. Skupaj jih je do sedaj t. j. do 20. t. m.: 11 mrtvih in 53 težko ranjenih.“

Komaj smo odložili hrvaški list, čitamo že v nekem liberalnem dnevniku o novih „slavnih činih“ mažarske krutosti. Pri izgrediv v Erdöközu bila je namreč 16 letna deklica ustreljena, 12 oseb težko in 18 oseb lahko ranjenih. Več

poškodovanih oseb je že umrlo. V Erdöközu vlada nekak obležni stan. Od 5. ure popoldne naprej se ne sme nikdo več na ulici prikazati in ob 8. uri se morajo pogasiti luči po vseh hišah. — Tudi v igloškem volilnem okraju prišlo je do obžalovanja vrednih izgrediv. Več stotnih vojakov je zasedlo naselbine; veliko število „kolovodij“ se je dalo pod ključ in izročilo državnemu pravdnstvu.

Pa vse te gorostasne krutosti še niso dospele do svojega vrhunca. Kar se te dni na Mažarskem godi, to je še le krotek preludij žaloigri, katera se bo uprizorila na dan volitve same. Tedaj znamo doživeti v nebo vpijoči prizor, ko se bode Rumunom, Slovanom in Nemcem na Ogerskem s puško in bajoneti dokazovalo, da je prostost volitve ne samo drugje, ampak tudi na Mažarskem — „ein leerer Schall!“

In vse te priprave, ves ta velikanski morilni — pardon, volilni aparat služi jedino le temu, da se ohrani na krmilu vlada židovskega liberalizma, vlada protiaustrijskega in protidinastičnega zistema. Pod avstrijskim orlom naj bi bili naš vojaki po lastnih bratih zato, da se ohrani znana — patriotična tvrdka Ferencz Kossuth & Cie., da se podaljša politično življenje oni klikki, ki je vedno grčila in blatila vse, kar je bilo avstrijskega, in tudi svojo lojalnost do celokupne države merila po znanem merilu 30 : 70!

Ob takih dogodkih trebalo bo odsloviti platonično politikovanje glede „boljše“ državne polovice in misliti na to, da se pravočasno obrzda mongolsko pleme na desnem bregu Litave in tudi njegova notranja politika obrne v tisti tok, kateri je primeren svetovnemu ugledu celokupne države. Noben previden in razsoden politik si ne more prikrivati,

da vlada, katera životari ob javnih nalašč zato uprizorjenih škandalih, pri vnanjih državah ne more imeti nikakih simpatij in nikakega zaupanja, ter da se tem potom diskredituje cela država in se ji krade mero-dajno spoštovanje in vpliv v koncertu evropskih vellesil. Sramota bi bila za 35 milijonov nemažarskih državljanov, ako bi se še dalje dali terorizovati pičlim sedmim milijonom pravih in — napravljenih Jacigov.

Da bi se te svoje dolžnosti spominjali tudi vsi državni poslanci, katerim je v resnici do ljudskega blagra, in v naznačenem zmislu postopali pri obnovitvi avstro-ogerske pogodbe ter v delegacijah! Caveant consules!

—r—

Državni zbor.

Dunaj, 26. oktobra.

Pričetkom seje je ministerski predsednik predložil zbornici načrt zakona glede imenovanja okrajnih nadkomisarjev pri okr. glavarstvih.

Posl. Peitler in tovariši stavijo nujni predlog glede uimskih škod na Koroškem.

Posl. Pacak in tovariši interpeljujejo vlado zaradi škodljivih posledic vsled kartela sladkornih tovarnarjev.

Domovinski zakon.

Zbornica nato nadaljuje debato o domovinskem zakonu. Na vrsti je § 5, ki se glasi: „Inozemci in osebe, katerih državljanstvo ni dokazano, smejo v smislu § 2 zahtevati domovinsko pravico v občini; vsprejem pa je veljaven, ako so dotičniki dobili avstrijsko državljanstvo.“

Posl. Noske se znaša nad antisemitskimi poslanci dunajskimi, ki bi morali v zbornici glasovati

LISTEK.

Južna Afrika.

Spisal P. Emanuel Drevenšek.

(Dalje.)

XIII.

Frančišek Bareto napolil se je l. 1569. s primeroma majhno pa hrabro in utrjeno vojsko iz Sofale, naslednje leto pa je brez ovir prodiral v Monomotapo. Vsled mnogih odločilnih zmag nad Kafri, katerih je bilo tisočkrat več ko Portugalcev, in vsled brezobzirnega neusmiljenega klanja tam bivajočih Muhamedanov, ki so zakrivali Silveirino smrt, širil se je pred njim tak strah, da je Quiteve¹⁾, kakor se tudi gospodar države Monomotapa zove, zapustil svoje glavno mesto, ki se danes zove Zimbae²⁾, in se s svojimi ljudmi skrtil v bližnjem gozdu pred prihajajočim sovražnikom.

Bareto je ukazal mesto poropati in pri tem je dobil prav mnogo slonove kosti, katere pa je moral

¹⁾ Beseda Quiteve pomeni pustošitelj. Sploh moramo pripomniti, da imajo knezi v Afriki taka imena, ki bi bila pri nas razaljšiva. Še dandanes nosi neki poglavar Kafrov častni naslov Silo (t. j. tiger). Jako laskav pridevek je tudi indilondšo (prav hudo strupena kača)!

²⁾ Zimbae je velikanska razvalina in za domačina skrivnosten kraj, še bolj pa za Evropejca. Le malo komu se je dosedaj posrečilo te velikanske stavbe površno ogledati si. Tam

več kakor polovico zakopati, ker je ni mogel seboj vzeti. Mesto je potem zažgal, kajti ni imel dosti ljudij, da bi tu zapustil posadko, in se podal v sosednjo pokrajino kaznovat prebivalce, ker so Portugalcem delali pri prehodu mnogo ovir. Ljudstvo, zanašajoče se na pomoč neke čarovnice, spustilo se je v boj na prostem polju in se je šele umaknilo, ko je kroglja zadela čarovnico.

Bareto čul je tudi o deželi, v kateri je baje od sile srebra. Res se je napolil tja in tudi srečno tja dospel, a domačini so se poskrili po gozdih, rudnike so pa tako zadelali, da jih Bareto ni mogel najti, in zato je prazen odšel.

Nekateri zviti Kafri so ga pa še prav pošteno za nos vodili, ker ravno tam, kjer ni bilo srebra, so zakopali nekaj srebrnih palčic, in to se je večkrat zgodilo. To ga je razjarilo in sezidal je tam malo trdnjavo, v kateri je pustil 200 mož z nalogom, naj poiščejo srebrne rudnike, sam pa se je vrnil v Leno, da tam dobi vojaške pomoči. Mesto da bi posadka z lepo pridobila Kafre zase, je pa prav kruto in grozovito morila prebivalce ter poži-

ne sme nikdo ubiti kake živeče stvari, niti ne sme kacega drevesa pokončati, ker vse stvari so po naziranju domačinov tam svete. V bližini so baje velikanski rudniki zlata. Tako vsaj piše v nekem pismu anglikanski misijonar Mauch, toda natančneje ta mož ni mogel ničesar poročati, ker so ga divjaki leta 1871. umorili. Še drugi angleški drzneži so poskušali do sedaj priti tja, toda brez uspeha. Portugalci 16. stoletja so trdili, da imajo domačini razvaline za mesto kraljice Sabe.

gala koč. Dasi si je s tem na vrat nakopala pohlep po maščevanju vseh prebivalcev, vendar je bila toliko neprevidna, da se je pri iskanju srebra dala zvabiti v zasedo, koder je žalostno končala. Trdnjavo je ono malo število mož, ki so še preostali, branilo tako dolgo, dokler ni zadnji vojak padel po dolgem in hrabrem bojevanju, potem pa so jo divjaki razdri.

Tudi Bareto, ki se je hotel krvavo maščevati zaradi smrti svojih vojakov in si je prav barbarsko in neopravičeno postopanje zoper divjake dovolil, je s celo vojsko žalosten konec storil. Muhamedani, ki so z zavestjo gledali razvijanje Portugalske moči, so svetovali domačinom, naj zastrupijo vodnjake, kar so tudi storili.

Njegov naslednik prodril je še enkrat v Monomotapo, pa ničesar ni opravil, ampak umrl je, ne da bi bil dosegel namen vlade portugalske, ki je hotela v zlati deželi nekaj naselbin napraviti, da bi izerpavala bogate tamošnje rudnike. Zato so Portugalci opustili ta načrt in v prihodnje so s temi vladarji le sklepali kupčijske pogodbe, kraje ob obrežju pa so si zagotovili s tem, da so mnogo trdnjav pozidali in posedli bregove reke Zambesi, ki je posredovala z notranjimi deželami.³⁾

(Dalje sledi.)

³⁾ S tem je končana zgodovina velike južnoafriške države. Poznejše dogodke zakriva tristoletna tema. Ako bi preiskavali razvaline Zimbae, potem bi se utegnili kaj zjasniti.

5h 15m

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. oktobra.

proti domovinskemu zakonu v korist Dunaju, pa agitujejo po kmetih za svoje kandidate. Govornik predlaga, da se črta § 5, ker inozemci tudi doslej niso imeli domovinske pravice in bi vsled tega domovinski zakon ne bil pomanjkljiv.

Posl. Marchet naglašja, da se inozemcem dovoli preveč ugodnosti, zato nasvetuje dostavek: Inozemcem se dovoli domovinska pravica, ako zakonodajstvo v dotičnih državah jednako postopa nasproti avstrijskim državljanom.

Posl. Posch meni, da je § 5 odveč. Na Ogerskem n. pr. še ni vpeljano zavarovanje delavcev proti nezgodam in vsled tega bi avstrijski onemogli delavci vračali se domov v domače občine, ki bi morale za-nje skrbeti. Da bi Ogerska jednako postopala, tega ni upati. Govornik nasvetuje resolucijo, naj vlada potrebno ukrene, da bodo cigane na prošnje občin zapirali v prisilne delavnice.

Vladni zastopnik baron Schwartzenu zagovarja § 5, češ, da je v zvezi z zakonodajstvom vnanjih držav, koder si vsak tujec pridobi državljanstvo, ako ondi biva deset let, oziroma domačin zgubi državljanstvo, ako je odsoten deset let. Zato se dogaja, da mnogi tujei doma izgube državljanstvo, a pri nas ga ne dobe. Vsled tega je potrebna določba § 5.

Poročevalec Schwarz priporoča § 5, češ, da inozemci s tem ne dobe enakih pravic z domačini, ker se bode občina še lahko pritožila.

Pri glasovanju je bil vsprejet § 5 brez premembe s 100 proti 53 glasovom.

Nato se prične debata o § 6, ki določa, da glede vsprejema v občinsko zvezo določa politično oblastvo, ako dotična občina šest mesecev po vloženi prošnji ne da odgovora ali rzsodbe. Politično oblastvo tudi razsoja, ako občina komu odreče vsprejem.

Posl. Adamek utemeljuje nasvet manjšine, naj bi v tem slučaju razsojalo avtonomno oblastvo, to je, dež. odbor ali okr. zastop, ne pa politično oblastvo.

Posl. Noske naglašja, da je rok šestih mesecev prekratek za razne poizvedbe, ter nasvetuje rok jednega leta.

Poslanec Schücker govori proti nasvetu manjšine.

Posl. Keil meni, da je § 6 sploh odveč, če pa ostane, naj se vsprejme določba, da v drugi instanci razsoja avtonomno oblastvo.

Vladni zastopnik baron Schwartzenu zagovarja § 6. in šestmesečni rok za rešitev prošenj ter ugovarja predlogu manjšine, ker bi dež. odbori ne mogli v takih slučajih tako nepristransko postopati, ko politična oblastva.

Pri glasovanju je bil vsprejet § 6. brez premembe.

Pri razpravi o § 7. naglašja posl. Schneider, da sicer prizna potrebo reforme domovinskega zakona, a je glasoval proti novemu načrtu, ker se boji, da bi dunajska občina morala vsprejeti preveč židov. Glede § 7. omeni govornik, da bi večkrat utegnil razsojati občinski zastop, ki je v nasprotju z večino prebivalstva, zato naj se sprejme dostavek, da se more prosilec proti rzsodbi občine pritožiti na deželni odbor.

Ta nasvet je bil odklonjen in vsprejet § 7.

Paragraf 8. določa, da vsprejem v občinsko zvezo ne sme biti omejen na gotov čas ali odvisen od kacic nezakonitih pogojev.

Paragraf 9. določa, da naj deželni zakoni določijo pristojbine za vsprejem, katere se stekajo v občinske blagajnice.

Posl. Kronawetter naglašja, da sta oba paragrafa nejasna in da vprašanje o teh pristojbinah spada v delokrog dež. zborov.

Posl. Funke zagovarja oba paragrafa, posl. Adamek pa je proti vsaki pristojbini.

Posl. Herk nasvetuje dostavek, naj bi dežele prevzele nekaj stroškov za reवेže in pa velika industrija.

Vladni zastopnik priporoča nasvet posl. Adameka, po katerem naj bi obveljala vladna predloga po prvotnem besedilu.

Ta predlog je bil tudi vsprejet in po kratki debati tudi § 10.

Prihodnja seja v sredo.

Tridentinski namestniški oddelek je sedaj jedno glavnih vprašanj, s katerim se peča tirolsko nemško in italijansko časopisje. Italijanski krogi si ne morejo nikakor tolmačiti najnovejšega vladinega koraka, ko je odredila, da se opusti, kakor se trdi, začasno namestniški oddelek v Tridentu, dotični uradniki premesté in izročé agende namestniku Merveldtu v Inomostu. Italijanski prenapeteži so vedno zahtevali, naj jim dovoli vlada popolno samostojno namestništvo, da bi bili popolno neodvisni in tem slobodnejše škilili čez mejo v blaženo Italijo. Toda mesto tega preneha s 1. novembrom še dosedanji razloček mej južno in severno Tirolsko. Vlada utemeljuje svoj korak s tem, da je hotela doseči jednostavnejo deželno upravo v administrativnem in političnem oziru. Glavni vzrok tej preosnovi so pa seveda jedino le vedni notranji prepiri, provzročeni po nezadovoljnih Italijanih. V jedni prihodnjih sej budgetnega odseka, ko se bo razpravljalo o proračunu za notranje ministerstvo, nameravajo italijanski poslanci nastopiti z vso resnostjo ter zahtevati pojasnil v tem oziru. — No, ako ne bo hujšega, se svet še dolgo ne podre.

Kompromis v nižje-avstrijskem veleposestvu se je sklenil vkljub mnogovrstnim oviram od strani liberalne klike na željo in po prizadevanju Badenijske vlade. Pogoji, pod katerimi se je doseglo sporazumljenje, so popolno slični z onimi kompromisa gorenje avstrijskih veleposestnikov. Glavna zahteva od strani konservativnih veleposestnikov obstoji v tem, da liberalni člani ne bodo v bodoči volilni dobi nikdar nasprotovali zahtevam katoliških poslancev v verskih zadevah. Prvim je toraj še vedno odprta pot odsotnosti povodom glasovanja o takih predlogih, le da proti ne glasujejo. Kaki nameni so vodili vlado pri tem posredovanju, ni popolnoma jasno, vendar je pa gotovo, da grof Badeni ni pripomogel do tega kompromisa samo katoličanom na ljubo. Govori se, in morda ne neopravičeno, da je vlada z veleposestniki vred uvidela nevarnost, ki baje vedno bolj preti velikemu posestvu in mu skuša vzeti nekaj dosedanje v istini prevelike veljave.

Zanimiva pojasnila o Bismarckovi politiki objavljajo te dni v daljših člankih „Hamburger Nachrichten“. V prvi vrsti objavlja ta list odlomek nekega pogovora o nemško-ruskem razmerju po dovršenem berlinskem kongresu. Glasi se nastopno: Kmalu po odstopu Gorčakowa se je doseglo sporazumljenje mej nemško in rusko politiko, ki je ostalo nespremenjeno do leta 1890. Do tega časa sta bili obe državi jedini v tem, da, ako bi jedne obeh kdorkoli napadel, ostane ostala država popolno neutralna. Ako bi n. pr. Nemčijo napadla Francija, tedaj se sme nadejati blagohotne neutralnosti, in ravno tako obratno. Ta pogodba se pa po odstopu Bismarckovem ni več obnovila in, ako smo dobro poučeni o dogodkih v Berlinu, ni bila Rusija, nejevoljna vsled spremembe na sedežu državnega kanclerja, ampak grof Caprivi je bil, ki je odklonil obnovitev obestranskega zavarovanja, mej tem ko je bila Rusija voljna, ostati še nadalje nekaka zaveznica Nemčije. — Berlinski listi, ki se pečajo s tem senzačnim odkritjem, izražajo deloma dvom nad njegovo resničnostjo, deloma je označujejo kot nečuden napad na Caprivija. Natančnejša pojasnila o tej zadevi se pričakujejo z mnogih strani.

V Švici so se vršile včeraj nove volitve za tako zvani nacionalni svet ali poslansko zbornico za švicarsko zvezo, ki sestoji iz 147 članov. Da se vrše te volitve jednostavneje, se razdeli vsak kanton v več volilnih okrajev. Število mandatov je tako proračunjeno, da pride na vsakih 20.000 prebivalcev jeden zastopnik. Volitve so naravnostne in se vrše v volilnih okrožjih, ki pa ne smejo biti sestavljeni iz več delov posamnih kantonov. Volilno pravico ima vsak Švicar, ki je dovršil 20. leto in je aktiven državljan. V narodno zbornico sme biti izvoljen vsak državljan, ki ima volilno pravico, toda le posvetnega stanu. Volilna doba traja tri leta.

Canovas o položaju v Španiji. »Temps« priobčuje neko poročilo iz Madrida, v katerem se trdi, da je španski ministerski predsednik Canovas v dveurnem predavanju pojasnil kraljici sedanje stanje Španije ter izrazil nado, da se mu bo pred mesecem marcem posrečilo, popolno pomiriti kubanske vstaše, ako bo general Weyler vspešno dovršil pričete operacije nasproti vodji Macejo z armado 40.000 mož. Vlada je nadalje trdno pre-

pričana, da Španiji ne preti od Zveznih držav nikaka nevarnost, dokler je na krmilu Cleveland. — Konečno je omenjal prvi svetovalec španske vladarice financijelnih razmer ter naglašal, da bi imela odklonitev sedanje vladne predloge, s katero se zahteva jedno milijardo posojila od neke pariške družbe, zelo slabe posledice, ker bi vlada ne mogla predložiti nadaljnih predlog, katerih izvršitev zahteva velikih stroškov. — Kakor se vidi, se Canovas ni mogel posebno pohvaliti s svojim gospodarstvom.

Socijalne stvari.

Domača umetelnost.

Vedno poudarjamo, kako škodljivo je za nas, če pošiljamo domači kapital na tuje. Družabna preosnova, za katero se borimo, zahteva pred vsem, da spojimo domače talente in domače blago in tako s skupno pomočjo omogočimo srečen razvoj gmotnega in duševnega življenja mej nami. Brez podpore, brez skupnega delovanja se nam poizgubé duševne sile in brez združenja hira tudi domači kapital. O drugi točki ne mislimo tukaj govoriti, pač pa poudarjamo prvo. Zdi se nam to toliko bolj potrebno, ker se ravno na skupljanje, na organizacijo domačih talentov mnogo premalo misli, ker se, žalibog, ravno nasprotno velikrat dogaja in ker se s tem dela škoda tudi domačemu kapitalu, ki hodi brez potrebe z dežele. Jako napačno je tu načelo lagodnosti, češ, n. pr. na tujem veliko lažje in hitreje naročim to ali drugo delo. Vzorce imam pri rokah, ravno tako cenik; izberem si in — stvar je pri kraju. Za malo časa dobim zaželeno stvar.

Pomislimo vendar, kako nam zvito tujstvo stroko za stroko domačega obrta in domače umetelnosti jemlje v svoj zakup in kako s tem sama po sebi gineva domača podjetnost in ukaželjnost, ker je nobeden ne podpira. Vsak naročevalec si mora biti v svesti, da mora s svojim naročevanjem, katero izvršuje kot član neke družbe, nekega naroda in velikrat le v imenu te družbe, izvrševati tudi nekakšno socijalno nalogo; pomagati mora namreč, da domači talentje ne izgubé poguma in želje po nadaljni izobrazbi, marveč da se spopolnujejo in krepko dalje razvijajo. Če hočemo rešiti propadajoči obrtni stan in če hočemo vzlasti tistim strokam, ki segajo po svojem bistvu že v umetelnost, pomagati, da ne propadejo, moramo zbirati, vaditi, podpirati — domače talente. Le s takim skupnim delovanjem nam bo mogoče ustvariti si duševni narodni dom.

Preziranje vedno boli in kdor si je, če tudi morda neopravičeno dobil zavest, da ga prezirajo, je sto zavestjo izgubil najznamenitejši del svoje močatosti, svojih željâ po napredku in veselja do dela. To skuša vsak sam na sebi. Nekakšno kujanje, duh nasprotstva, spor s samim seboj in s celim svetom, apatična črnogledost so posledice take zavesti.

To splošno veljavno resnico pa moramo uporabljati tudi pri domačih obrtnikih in pri domači umetelnosti. Pisca teh vrst vedno boli, kadar čuje, da so se pri naročevanju kake stvari prezrli domačini. Priznavamo, da časih ni mogoče drugače. A take izjeme ne opravičujejo vseh slučajev. Vzemimo n. pr. samo podobarje.

Talentov v tem oziru imamo dovolj in njihova dela nam kažejo, da so vredni našega zaupanja. Imen ne naštevamo, da se ne bi štel, kot bi hoteli delati za kako osebo reklamo, ko nam gre le za stvar. Lahko pa rečemo, da so mnogi oltarni kipi, mnoge lurske Marije i. t. d. lepše izdelane in cenejše, nego tiste, ki se naročajo drugod. Tujega dela hibe si zakrivamo, iz domačega dela napak radi vstvarjamo splošno pravilo. To ni pravično. Imeli smo priliko videti že gorostasne stvari pri tujih izdelkih; ne samo obraze brez izraza, šablonsko dolgočasne postave, marveč videli smo že tudi sv. Ano z mašno knjižico, s križcem na platnicah odičeno, v roki, svetnike, katerih ime se more izpoznati samo po napisu, in mnogo jednacega. Tujei, ki izdelujejo sohe, imajo vedno mnogo tacih ženskih in moških kipov v zalogi, ki dobe svoje ime šele po naročbi. Kedor pozna razmere v tem oziru, nam ne bo ugovarjal.

Kar smo trdili tu o kiparstvu, velja tudi o drugih strokah v svojem smislu. Naš list, ki si stavlja v nalogo tudi družabno organizacijo našega ljudstva, ne more molčati, ko se gre za tako važno stvar. Napake, ki se gode v tem oziru, imajo svoje vzroke

v raznih okolnostih, a največji vzrok je pač ta, da ne umevamo socialne naloge delodajalcev in delojemalcev, da pozabljamo na dolžnosti, ki jih imata oba do družbe, v kateri živita.

Dobro vemo, koliko razlogov lahko navaja vsakdo za svoje delovanje, kedor naroča pri tujcu, in zato bi bil vsak razgovor z njim brezuspešen, če ne priznava navedene temeljne resnice. Buren je naš čas in sam po sebi teži po tem, da vse razdira; namestu vrejene človeške družbe nastaja nekakšno nomadstvo.

Zato je pa naša dolžnost organizovati v ožjem krogu svoje ljudstvo in mu pomagati, da si uspešno razvija svoje duševne, telesne in premoženjske sile. V ta namen smo zapisali ta članček s prisrčno željo, naj bi blagi namen njegov umevali naši bralci, ga uvaževali in delovali po svojih močeh v njegovo zvršitev. I. Sovran.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. oktobra.

(Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski) so se odpeljali danes dopoldne z brzovlakom na Dunaj.

(Kanonično vmeščenj) so bili danes č. gg.: Valentin Bergant na župnijo Mirno Peč; Peter Bohinjec na župnijo Horjul; Frančišek Dolinar na župnijo Ribnico; Vincencij Polaj na župnijo Reteče.

(Prezentovani so) č. gg.: Frančišek Krek, farni upravitelj v Vranji Peči za župnijo Vranjo Peč; Josip Lavrič, župnik v Ambrusu za župnijo Brusnice; Josip Lavtizar, župnik v Gradu za župnijo Ráteče na Gorenjskem.

(Na deželni kmetijski vinorejski šoli na Grmu) bode v četrtek dne 29. t. m. izkušnja učencev.

(V zavod za gluhome) v Šmihelu pri Novem Mestu je letos vsprejetih 16 deklic, ki so dobile ustanove po 100 gl.

(Osobne vesti.) Reservnim zdravnikom namestnikom pri c. in kr. pešpolku št. 27 je imenovan dr. Jan. Jenko. — Vojaskim preskrbovalnim aspirantom je imenovan Jan. Smrekar.

(Slovensko gledališče.) O prvi predstavi „Gorenjskega slavčka“ dne 27. aprila leta 1872. je pisal „Slovenski Narod“: „Gledališče je bilo v vseh prostorih z izbranim občinstvom napolnjeno. — Vabljenik je bil „Gorenjski slavček“, noviteta, o kateri se je zadnji čas pogostem govorilo, in vsekako je ta večer pomenljiv za anale slovenskega gledališča, ker je na oder prišla prva povse izvirna opereta. Delo na drobno prerešetati ni naš namen, samo nekoliko bolj splošnih opomb hočemo tu prijaviti. Opereta „Gorenjski slavček“ je na vsako stran zelo različna od onega blaga, katero se danes prodaja pod imenom „operet“. Godba — in to je tudi pri opereti glavna stvar, vsaj imela bi to biti — ni hči lehkokrilate matere modernih operet, temveč naslanja se vseskozi na vzvišenejši, plemenitejši stil resne operne glasbe. Muzikalne misli so čvrste, oblika dovršena, z jedno besedo osnova in izpeljava kaže povsodi temeljito izobraženega in izkušenega muzika; posebno umetljiva, pa tudi jako težka je instrumentacija; sploh ni prezirati, da je skladatelj pisal za izurjene pevske in orkestralne moči, da tedaj sile, katere so sodelavale pri prvi predstavi, niso imele ravno lahkega naloga. — Danes zvečer je orkestralna skušnja za to opereto, h kateri skušnji pa pristop ni dovoljen.

(Iz ribniške doline.) „Narodovci“ brusijo pete na vse strani, da bi spravili zopet v deželni zbor gospoda Višnikarja. Toda ironija bi bila, da bi se kedaj ribniški okoličani ogreli zanj, ker niso še pozabili, da je ravno gospod Višnikar svoj čas kot deželni poslanec zastopal le koristi trga na škodo okolice. Sicer pa se čudimo absolutnim „Narodovcem“, da vsiljujejo moza, ki se je pri mnogih prilikah kazal kot poparjeno peresce znane, uvene „detlje“. On je kimovec na vse strani in navzlic svojim obljubam v odločivnih trenotkih pozablja iz raznih ozirov koristiti svojih volilcev. Kakor sploh pri nas po dolini znano, agituje se za gospoda Višnikarja posebno med Kočevci, da vlada želi njega zopet v deželni zbor. To je pač le želja gospoda okraj-

nega glavarja, a nikakor ne deželne vlade, ki je v tem slučaju popolnoma neutralna. Sicer pa dvomimo, da bi deželni zbor potreboval ravno g. Višnikarja za razne referate, ta trditav njegovih pristašev je naravnost žaljiva za ostale gospode poslance. Naši volilci so že pri zadnjih volitvah pokazali svoje nezaupanje do gospoda Višnikarja in vsled tega bi moral on iz tega izvajati svoje posledice ter ne vsiljevati se ljudem, ki ga ne marajo. Ribniški magnatje, posebno gg. L. in P., so pač na jako nelep način begali volilce v Dolnji Vasi, preteč svojim dolžnikom, da morajo drugi dan vrniti denar, ako ne glasujejo za gospoda Višnikarja. V svojem manifestu naglašata ta neizogibni kandidat, da je vsakdo farizej, ki vrši svoje verske dolžnosti po nalogu svete cerkve, in tako sklepa, da je le on dober katoličan. Tega mi ne presojava, a prepričan naj je, da imajo naši kmetje svoje mnenje o njem. V gospodarskem oziru pa gospod Višnikar hodi kakor maček okolu vrele kaše. Težko sicer, a vendar priznava razne potrebe kmečkega prebivalstva, da se ne zameri nekaterim svojim prijateljem v trgu. Toda volk ne more biti sit in koza cela. V tej zadregi je zapisal gorostasne besede, da je za kmeta dovolj, ako ga toliko brani, da se ohrani. No, če bode on branil kmeta, kakor preje v deželni zboru, potem naši kmetje še neslanega kropa ne bodo imeli. Kar se dalje tiče krošnjarstva, mislimo, da je gospod Višnikar zadnji, ki bi branil koristi svojih volilcev. Tako je bil pokojni poslanec in kanonik Klun povabljen, naj pride dne 30. aprila l. l. pokopat umrlega dekana, a brzojavno je odgovoril, da ne more zapustiti Dunaja, ker je ravno na dnevnem redu krošnjarstvo. Gospod Višnikar pa je v svoji goreči ljubezni za ribniške in kočevske krošnjarje popihal jo z Dunaja ter se dne 2. maja prikazal v Ribnici. On je že vedel, zakaj! Znano je tudi, da je ravno gospod Višnikar nabiral v Kočevju podpise zoper krošnjarstvo. To bode v svarilo kočevskim kmečkim volilcem, da se jim ne zgodi tako, kot ribniškimi okoličanom. Dalje konstatujemo nasproti trditvi „Narodovci“, da so Grčaričani ravno vsled tega v polnem številu prišli voliti za gospoda Merharja, ker so ga ribniški agitatorji tako nečuvveno napadali in blatili. To imajo sedaj za svoj trud, ker dosegli so ravno nasprotno. Isto se je zgodilo v Dobropoljah, koder je pete brusil za gospoda Višnikarja njegov sosedni kolega. Zato upamo, da ribniški in kočevski kmečki volilci volijo po svoji volji, in sicer moza, ki je sam kmetovalec in gotovo bolje pozna kmečke reve in nadloge, ko gospod Višnikar, kateri naj raje sedi v svojem uradu pri sodnih aktih.

(Iz ribniško-kočevskega okraja.) Znano je cenjenim „Slovenčevim“ bralcem, kako si je prizadeval pred leti gospod glavar Thoman, pridobiti si nekaterih častnih diplom. In res so mu šle nekatero občine na limanice. Dalje se je trudil isti glavar, da bi mu duhovščina izposlovala kak papežev red. A izpodletelo mu je za vselej! Duhovščina je že davno spoznala njegov Janusov obraz. A gospod glavar ima oblast. Ker bi se hkrati rad prikupil gospodu državnemu poslancu Višnikarju, deluje na vse kriptlje zanj pri sedanjih deželnozbornih volitvah. Gorje duhovniku, ki bi se drznil nastopiti proti njemu! Quem ego, misli si gospod Thoman. Seveda je njegova grožnja brezuspešna, kakor je bil pred meseci zastoj trud, ko je prodajal politične izkaze o ljudskem gibanju. Skrajno netaktno pa je, da si upa popolnoma pravilno delujoče duhovnike krivično tožiti pri višji oblasti, da se nepostavno vedejo pri volitvah. Ko bi bil gospod glavar pri kom našel le količkaj nepostavnega, že davno bi ga imel v rokah državni pravdnik, a ker kaj takega ne more najti, dobro je vsako sredstvo. Poleg tega so pa take tožbe tako neuljudno pisane, da bi svetovali finemu gospodu, kupiti si „Complimentirbuch“, da ne bo streljal odslej več takih kozlov. S tem „vrlim“ ravnanjem misli fini gospod glavar dotičnike prestrašiti in svojemu kandidatu pripomoči do zmage. Za to res vzgledno delovanje pa voščimo gosp. glavarju Thomanu kolajno.

(Iz Dol. Logatca.) [Odkritje nagrobnega spomenika pokojnemu Vojteh Ribnikarju] Neizprosna smrt prisilila je učitelje logaškega okraja, da so letos že tretji spomenik odkrili pokojnim tovarišem. Pred mesecem dni odkrila sta se na mestnem pokopališču

v Idriji spomenika ranjima tovarišema Jak. Ingliču, c. kr. šolskemu ravnatelju, in Ivanu Pleškotu, c. kr. učitelju — a 22. t. m. pa na dolnje-logaškem mirodvoru pok. Vojt. Ribnikarju, ki je dne 26. aprila 1895 zatisnil oči. Dasiravno je bilo vreme najneugodnejše, zbralo se je ta dan v Dol. Logatcu 35 tovarišev in tovarišic. Zeleno Stajersko zastopal je vrli tovariš g. Armin Gradišnik, učitelj v Hrastniku — Primorsko gospod nadučitelj Ant. Brginec iz Povira, slov. učiteljsko društvo gosp. Jakob Dimnik iz Ljubljane, postojnsko g. A. Primožič, nadučitelj iz Postojne. Ob 10. uri dopoldne opravil je tukajšni č. g. katehet Fr. Juvan slovesno peto sv. mašo za dušnico za pokojnika, pri kateri so tovariši kaj ganljivo peli krasen „Requim“ s pomočjo vrlega tovariša in izbornega pevca gosp. Ant. Razingerja. — Cerkev je bila napolnjena šolske mladine in žalujočega ljudstva. Po odpetji nagrobnice: „Človek glej dognanje svoje“ podalo se je vse na mirodvor. Dež, kateri nam je hotel vse preprečiti, ponehal je liti. Tu obstopilo je ljudstvo, mladina in tovariši grob rankega, ob katerega vzglavji stoji iz nabrežinskega marmorja izklesan nagrobni spomenik, noseč na vrhu veliko kamenito podobo angelja, kateri drži v desnici ognjegasno bakljo, a z levico pa kaže proti nebesom, našemu boljšemu domu. Napis na spomeniku slove: Vojteh Ribnikar, nadučitelj, predsednik „društva učiteljev in šol. prijateljev logaškega okraja“ in „Zaveze slov. učit. društev“, ud c. kr. okr. šolskega sveta v Logatci itd., rojen 23. aprila l. 1857 v Tržiču, umrl 26. aprila l. 1895. — Miran pod cvetnim hribcem vsaj počiva junak — horitelj, blagi naš učitelj, ker v svetu pokoj ni mu bil usojen. Josip Cimperman. Postavilo „društvo učiteljev in šolskih prijateljev logaškega okraja in njegovi čestilci“. Ko odpojo pevci žalostno pesem „Jamica tiha“, stopi kraj groba predsednik zaveze slov. učit. društev g. Luka Jelenc, nadučitelj iz St. Jurja pri Kranju, ter v izbornih besedah opiše delovanje pokojnikovo. Nobeno oko ostalo ni suho. Pevci zapoje še pesem „Nad zvezdami“ in tužnega srca razšli smo se z nadejo, da se jedenkrat suidemo in zopet vidimo tam gori nad svitlimi zvezdami, kjer nas čaka boljše in lepše življenje. A. P.

(Iz blejskega kota.) Zanimalo bode gotovo obiskovalce soteske „Vintgar“, katerih je bilo kljub vednemu letošnjemu deževju še precejšno število, kaka je voda Radalina sedaj, ko je po Triglavskem gorovju že sneg, ob vznožju gore pa v pravi besedi lije, tako da so sicer suhe doline Krma in Kot (dohodi na Triglav) skoraj preplavljeni. V takem času Radolina tako narase, da je zelo nevarna vodnim napravam in obrambam. 12 let sem voda že ni bila tako velika, kakor 20. t. m. Več travnikov je preplavila in bobneče drla skozi Vintgar, kjer je odnesla drugi most, kateri je bil do avgusta tega leta prvi. V ozki skalnati strugi je narasla nad 2 metra ter je različno lesovje seboj drvila. V Zumrovi galeriji se je jeden hlod zajezil in okoli deset metrov hodnika posnel, tako da so na tem mestu le železni, v skalo dobro vdeleni držaji ostali. Strašno bučenje je o takej priliki po soteski in marsikateri obiskovalec bi se ne upal notri, če bi bilo to poletni čas. Do spomladi se bode to vse popravilo.

(Iz Boh. Bistrice.) Dne 26. t. m. zjutraj umrl je na Nemškem Rovtu v Bohinji častiti gospod Michael Dobravec, duhovnik tržaške škofije. Pokojnik bil je večkrat previden in je ves udan v voljo Božjo izdihnil svojo dušo. R. I. P.

(Z Ježice.) Ježica kaj takega še ni vidila. V nedeljo 25. t. m. je drdral voz za vozom iz Ljubljane na Posavje in na tisoče ljudi je šlo Savo in poškodovan črnuški most gledat. Gostilničarji na Ježici sicer radi in točno postrežejo Ljubljančanom z izborna kapljico in okusno hrano, a v nedeljo tolike množice ljudij niso pričakovali. Vina jim sicer nikdar ne zmanjka, predobro so založeni, pa jedil jim je zmanjkalo. Zvečer pri odhodu vlaka iz Tavčarjevega dvora je bila na tej mali postaji velikanska guječa. Upamo, da bo vsaj v osmih dneh promet čez črnuški most zopet odprt.

(Umrli) je v Metliki 22. t. m. gospod Anton Prosenik. Pokojnik je bil odlikovan z zlatim križcem ter bil do smrti član cestnega in zdravstvenega odbora, ustanovnik metliške hranilnice itd. N. v m. p.!

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
raznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

(Iz Škoflje vasi pri Celju.) Pri današnji volitvi tretjega razreda v občinski zastop zmagala je narodna stranka v kljub strastni agitaciji nemškutarjev, katerih glavači Stallner in Zottl iz Vojnika, dr. Langer in dr. Jabornegg itd. iz Celja so imeli večeraj še volilni shod in danes osebno prišli na volišče, s 187 glasovi proti 24. Nasprotniki so si bili zmage gotovi. Njihov poraz je toraj uničujoč.

(Z Goričice pod Čavnom.) 25. oktobra. V znani gostilni „pri Rebku“ je bil danes volilni shod. Skhcal ga je župnik, deželni poslanec Bl. Grča. K shodu sta prišla iz Dunaja goriška državna poslanca dr. Anton Gregorčič in grof Alfred Coronini, udeležili so se ga pa tudi deželni poslanci gg. dr. Henrik Tuma, dr. A. Roje, c. kr. profesor Ivan Berbuč in A. Klančič. Poročam vam o shodu zato, ker je jako važen radi zgradbe vipavske železnice, katera vsekako zanima tudi sosede na Kranjskem. Sklicevatej shoda je na stotine došle volilce pozdravil, predstavljal c. kr. vladnega zastopnika ter zborovalce pozival, da si izvolijo predsednika. Z vzklikom je bil voljen predsednikom veleč. g. dr. A. Gregorčič, državni in deželni poslanec. On da besede sklicevatejju shoda, da poroča o delovanju v dež. zboru. C. gospod B. Grča govori o namenu današnjega shoda, opisuje sestavo deželnega zbora, govori o odsekih in o klubu slovenskih poslancev in potem preide na delovanje slovenskih deželnih poslancev. V velikih obrisih naslika delovanje poslancev za duševni in gmotni prid volilcev. Dotakne se boja za uvedbo veronauka v deželni kmetijski šoli, omeni obširnega delovanja za slovensko ljudsko šolo v Gorici, govori o interpelaciji radi previsokih razrednih tarif zemljišča v goriško-vipavski dolini, o predlogu radi pospeševanja trtnic, dostavlja, da delovanje goriških slovenskih poslancev se vjema s katoliškim socijalnim načrtom, in konečno preide na vipavsko železnico. Govor so volilci vsprejeli s pohvalo. — Drugi govornik je bil dr. Tuma, ki je v obširnem govoru popisoval in pojasnil vse, kar se je dosedaj delovalo in storilo za vipavsko železnico. Govor je bil jako poučljiv in temeljit. Razkril nam je vse, kar zadeva konsorcij za koncesijo, upravni svet in podjetnike. Nauduševal je občine, da v svoje roke vsprejmejo konsorcij za dopustilo ter zabranijo, da ne dobé te železnice v roke nasprotniki slovenskega naroda. Pojasnil je tudi denarno stran zgradbe in dobiček ali prid železnice za posamične občine vipavske doline, pojasnil je vso postavo o tej železnici in zastopnike občin povabil po javnem shodu na zaupni shod, da določijo svoje zastopnike za konsorcij, ki bo skrbel za dobavo onih 50.000 glđ., koje imajo založiti občine in interesenti, in da si izprosijo dopustilo ali koncesijo. Govornik je žel zaslužen pohvalo. — Na to je še predsednik shodu, dr. Gregorčič, govoril o zgradbi železnice, povedal, kaj sta se naša državna poslanca v zadnjih dneh dogovorila z visokim c. kr. ministerstvom in pojasnil je še tiste točke postave o zgradbi vipavske železnice, ki obetajo znatne olajšave in prednosti občinam in interesentom gledé financiranja železnice. Njegovo pojasnilo je bilo vsprejeto s posebnim zadovoljstvom. Radi obilne udeležitve je bil shod na prostem na zeleni trati. Trajal je od 3. do 6. ure. Še marsikdo bi bil rad kaj spregovoril, a mrak se je vlegel na zemljo, zato se je le še neki gospod volilcev oglasil, da predlaga zahvalo in zaupnico slovenskim poslancem. Shod je s trikratnim gromovitim „živio“ pritrđil predlogu. — Po javnem shodu pod milim nebom sledil je zaupni pogovor v notranjih prostorih. Zaupni

pogovor je imel ta-le ugodni izid: Zastopniki občin so naprosili očeta vipavske železnice, drž. poslanca dr. Ant. Gregorčiča in grofa Alfred Coroninija, da vstopita v konsorcij in si po svoji volji privzameta pet drugov. Državni poslanec dr. A. Gregorčič naznani, da si želita v konsorcij gospode A. Casagrande iz Ajdovščine, Fil. Trpina iz Sv. Križa, župnika Ivančiča iz Dornberga, župana Šavnika iz Bilje in deželnega poslanca in odbornika dr. Tuma, in konečno naprosi občine, da volitev potrdijo s podpisom in pečatom. Shod je torej imel popolnoma ugoden, skoraj nepričakovano srečen izid. Navzočnost priljubljenih državnih poslancev in neomejeno zaupanje naroda do njih je doseglo, da se je konsorcij rešil nepoklicanih oseb, in da vipavska železnica pride v roke tistim, katerih se tiče.

Telegrami.

Dunaj, 27. oktobra. V večerajšni večerni seji budgetnega pododseka se je sklenilo na predlog načelnika Russa, da se spojita fin. zakon in zakon glede investicijskega proračuna za l. 1897 z nespremenjenim besedilom v jeden zakon, ki bo obsegal dva odstavka. Dalje se je sklenilo na predlog posl. Mengerja, predlagati resolucijo, v kateri se vlada pozivlja, naj v bodoče pojasni investicijske točke v posamnih oddelkih vladne predloge o drž. proračunu. — Budgetni odsek je vsprejel po daljši debati proračun za pravosodno ministerstvo.

Brno, 27. oktobra. Pri večerajšni deželnozborski volitvi iz kmečkih občin se je dosegel nastopni vspeh: Izvoljenih je 13 kandidatov češke kompromisne stranke, 3 Mladočehi, 5 čeških konservativcev, 2 Staročeha, 1 kandidat nemške kompromisne stranke, 3 nemški nacionalci, 2 nemška naprednjaka, 1 pristaš nemške kmečke stranke in 1 kršč. socialist.

Budimpešta, 27. oktobra. „Bud. Corr.“ poroča: da so se v nekem volilnem okraju zopet sprli pristaši liberalne stranke s somišljeniki katoliške ljudske stranke. Bili so se s kolmi in kamenjem. Ranjenih je več oseb; mej temi so trije volilci težko ranjeni. Orožništvo in vojaki skrbe za red.

Berolin, 27. oktobra. Včeraj popoldne so našli vdovo Limberg in njene tri otroke v starosti od 1—6 let mrtve v sobi. Trdi se, da je vdova obesila najprej otroke, potem še sama sebe, ker se je razdrila zasnovana možitev.

St. Louis, 27. oktobra. Včeraj sta trčila na progi St. Louis-St. Francisco dva vlaka. Osem oseb je ubitih, 21 več ali manj ranjenih.

Rim, 27. oktobra. Kralj je imenoval 36 novih senatorjev, mej njimi glavnega tajnika v zunanjem ministerstvu, Malvano in rimskega župana, kneza Ruspoli.

Rim, 27. oktobra. „Agencia Stefani“ poroča iz Rio de Janeiro: V državi Bahia je napadla četa roparjev, ki se je pred nekaj leti že bila z vladnimi četami, več farem, v katerih prebivajo Italijani, in zažgala poslopja. Škoda je velikanska. Na prošnjo podkonzula v Fernambuco je poslala zvezna vlada nekaj pomočnih čet.

Aroo, 27. oktobra. Bivši ministerski predsednik Crispi je obiskal včeraj generala Baratieri.

London, 27. oktobra. „Reuters Office“ se poroča iz Pekinga, da je Li-hung-čang imenovan zunanjim ministrom.

Proti revmatičnim bolečinam
uporablja se za vribanje bolečih telesnih delov
antirheumon lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta).
Cena steklenici 25 kr. 125 (50—85) 5

Tujei.

25. oktobra.

Pri Stonu: Rossbach, Mandl, Streit, Wessel z Dunaja. — Gesswald iz Merana. — Geiger iz Vratislave. — Husserl iz Prosnice. — Engelsberger, Auman s Krškega. — Schlesinger iz Siska. — Deu iz Tržiča. — Zimmermann, Schlatau iz Rossegga. — Priskie iz Opatije. — Lutz z Dunaja.

Pri Maliču: Wilfan iz Celoveca. — Višnjikar iz Ribnice. — Sternfeld, Wallek, Reich z Dunaja. — Szanto iz Budimpešte. — Skolley iz Prage. — Konstam iz Fürth-a. — Schink iz Zagorja. — Caspar iz Kočevja.

Pri avstrijskem caru: Gieh iz Beljaka. — Pešec iz Radeč. — Miglošič iz Idrije.

Pri Južnem kolodvoru: Kanfer iz Novega Sela. — Humel iz Linca. — Novak iz Kamnika.

Pri bavarskem dvoru: Kather iz Gradca.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
26	9. večer	736.9	7.2	sr. jvzb.	poloblačno	
27	7. jutraj	738.5	5.7	sr. szah.	del.oblač.	0.2
	2. popol.	738.1	14.2	sr. jug.	poloblačno	
Srednja večerajšnja temperatura 7.0°, za 1.5° pod normalom.						

Giesshübler z mlekom

priporočajo zdravniki posebno pri

bronhijalnem kataru otrók,

ki se tako često javlja v zimskem času. Trije deli Giesshüblera zmešani z jednim delom vročega mleka napravi zmes, katera se pije mlačna.

715 19—1

Čafo
elegantne in cenene
Klobuše
dunajskega kalupa za gospé in gospice
ima edino le
K. Recknagel,
Mestni trg št. 3 in 24
v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 27. oktobra.		Dne 26. oktobra.		Kreditne srečke, 100 glđ.	
Skupni državni dolg v notah	101 glđ. 05 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	143 glđ. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	197 glđ. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 . 05 .	5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	155 . 25 .	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ.	140 . — .
Avstrijska zlata renta 4%	122 . 05 .	Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	190 . 50 .	Rudolfove srečke, 10 glđ.	17 . 60 .
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 . 15 .	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 . — .	Salmove srečke, 40 glđ.	23 . — .
Ogerska zlata renta 4%	121 . 60 .	Tisine srečke 4%, 100 glđ.	137 . 50 .	St. Genois srečke, 40 glđ.	70 . — .
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 . 10 .	Dunavske vravnave srečke 5%	129 . 75 .	Waldsteinove srečke, 20 glđ.	71 . 25 .
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	938 . — .	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 . 75 .	Ljubljanske srečke	60 . — .
Kreditne delnice, 160 glđ.	366 . 50 .	Posojilo goriškega mesta	112 . — .	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	22 . 75 .
London vista	119 . 85 .	4% kranjsko deželno posojilo	99 . 25 .	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	154 . 50 .
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 75 .	Zastavna pisma av. ostr. zem.-kred. banke 4%	99 . 45 .	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	3390 . — .
20 mark	11 . 75 .	Prioritetne obveznice državne železnice	222 . 25 .	Akcije tržaškega Lloyda, 500 glđ.	424 . — .
20 frankov (napoleondor)	9 . 53 .	južne železnice 3%	171 . — .	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	101 . 25 .
Italijanski bankovci	44 . 45 .	južne železnice 5%	128 . — .	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	64 . — .
C. kr. cekini	5 . 67 .	dolenjskih železnice 4%	99 . 50 .	Montanska družba avstr. plan.	85 . — .
				Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	156 . 50 .
				Papirnih rubljev 100	127 . 75 .

Nakup in prodaja
vskovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženih glavnice.